nationale ombudsman

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum
24 FEB 2026

Onderwerp
Ondersteuning Q-koortspatiënten

Ons nummer
2439844

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Contactpersoon
[redacted]

Geachte mevrouw Hermans,

Op 8 maart 2024 heb ik de toenmalige ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en voor Medische Zorg ons rapport 'Leven met Q-koorts' aangeboden.[1] Dit rapport was ons derde rapport op rij dat laat zien waar Q-koortspatiënten tegenaan lopen en wat zij nodig hebben van de overheid: excuses, erkenning en hulp.[2]

Nog steeds geen excuses
Twee jaar en veel ministers later zijn excuses er nog steeds niet gekomen. Excuses zouden volgens hen niet op zijn plaats zijn, omdat de overheid tijdens de uitbraak rechtmatig zou hebben gehandeld. Ook niet nadat ik erop heb gewezen dat excuses maatschappelijk gezien een veel groter belang hebben. Namelijk de erkenning dat iets is misgegaan en dat de overheid hierin een aandeel heeft gehad.

Bijzondere verantwoordelijkheid
Het doelbewust achterwege laten van excuses ontslaat de overheid op geen enkele wijze van haar bijzondere verantwoordelijkheid voor deze Q-koortspatiënten: een laagdrempelige toegang tot benodigde ondersteuning en een blijvend aanspreekpunt waar zij terechtkunnen met hun problemen. Het gaat hier om een bekende patiëntengroep, die duidelijk kan aangeven wat zij nodig heeft.

Meer aandacht, nog niet voldoende verbetering
In 2025 zag ik vanuit de overheid meer aandacht ontstaan voor Q-koortspatiënten en uw ministerie wees een Q-koortsambassadeur aan. Verder stelde nazorgorganisatie Q-support de Handreiking postinfectieuze aandoeningen op en bracht minister Bruijn als eerste minister een bezoek aan Q-koortspatiënten in Noord-Brabant. Zowel Q-support als de Q-koortsambassadeur hebben zich intensief ingezet om de problemen van Q-koortspatiënten verder in kaart te brengen, signalen af te geven en oplossingen te bedenken om de ondersteuning van deze patiënten te borgen.

Toch krijgen veel Q-koortspatiënten tot op de dag van vandaag niet de benodigde ondersteuning die zij door al deze aandacht hadden verwacht. Herkenning en erkenning van de Q-koorts zijn nog steeds niet structureel geborgd en de juiste hulp wordt nog niet voldoende ervaren.

[1] Rapport 'Leven met Q-koorts; 15 jaar na de epidemie, hoe is het nu?', 2024/012.
[2] De Nationale ombudsman heeft twee eerdere rapporten uitgebracht over de problematiek van Q-koortspatiënten; de eerste in 2012 ('Het spijt mij; over Q-koorts en de menselijke maat', 2012/100) en de tweede in 2017 ('Q-koorts, een kwestie van erkenning', 2017/030).

Nationale ombudsman
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

nationale ombudsman

Afbouw subsidiëring, maar doel nog niet bereikt
Het verbaast mij dan ook dat uw ministerie heeft besloten de subsidiëring af te bouwen en een groot deel van de taken van Q-support in 2026 te laten vervallen. Q-support wordt omgebouwd tot een waakvlamfunctie, om snel nazorg te kunnen organiseren bij een nieuwe infectieziekte-uitbraak.
Reden hiervan is dat de opzet van deze organisatie tijdelijk was met als doel de patiënten de benodigde zorg en ondersteuning te laten ontvangen vanuit de reguliere structuren van het zorg- en welzijnsdomein. Een groot deel van het in 2026 toegewezen budget is gereserveerd voor de ombouw c.q. afbouw van Q-support.

Op zich kan ik deze redenering volgen. Het streven is immers dat Q-support niet meer nodig is. Maar aan die tijdelijkheid was wel een doel verbonden. Namelijk verbetering van de kwaliteit van leven van Q-koortspatiënten door integrale zorg en het vergroten van de kennis over de ziekte.
Dit is na méér dan twaalf jaar nog niet het geval.
En mijn stellige verwachting is dat de Q-koortsambassadeur dit in één jaar, zonder bevoegdheden en budget, ook niet kan regelen.

Mijn verzoeken
Het lijkt er nu op dat de budgetten vooral worden besteed aan de afbouw en ombouw van Q-support tot een waakvlamfunctie voor nieuwe infectieziekten. Zolang Q-koortspatiënten in het reguliere circuit nog geen goede zorg krijgen, lijkt mij dit niet juist.
Ik verzoek u, als systeemverantwoordelijk minister, om de budgetten alsnog direct ten goede te laten komen aan structurele zorg en ondersteuning voor deze patiënten, een blijvend aanspreekpunt voor hen en het vergroten van de kennis over de ziekte. Dit in lijn met de aanbevelingen in mijn laatst uitgebrachte rapport.
Vanwege de bijzondere verantwoordelijkheid van de overheid naar Q-koortspatiënten toe, verzoek ik u daarbij de regie te pakken en de budgetten in samenspraak met betrokken partijen, waaronder in ieder geval de Q-koortsambassadeur, patiëntenorganisatie Q-uestion, de provincie Noord-Brabant en ook Q-support, zo effectief mogelijk in te zetten en te bezien of dit voldoende is. Hierbij doel ik ook op het zoeken naar mogelijkheden voor de financiering van een behandelcentrum in Noord-Brabant.
Ik verzoek u om binnen vier weken op mijn brief te reageren.

Tot slot
Een afschrift van deze brief stuur ik aan de voorzitters van de Tweede en Eerste Kamer. Voorts wordt deze brief op onze website geplaatst.

M[redacted]

Reinier van Zutphen
Nationale ombudsman